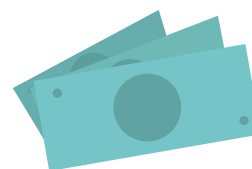

Dyrt att studera utomlands som **free-mover**

Att studera utomlands innebär ofta avgifter och andra extra kostnader, i alla fall om man ordnar utlandsstudierna själv. Därför har de som har ordnat sina utlandsstudier själva också betydligt högre genomsnittliga studieskulder.

Att studera utomlands förväntas stärka de studerandes anställningsbarhet och göra dem bättre förberedda för yrkes- och samhällslivet. Studerandes internationella erfarenheter förväntas även bidra till förbättrad kvalitet vid svenska lärosäten. Hur påverkar då utlandsstudier de studerandes skuldsättning och återbetalning av studielånen? Vi har undersökt detta genom att titta på studerande på eftergymnasial nivå som fick studiemedel från CSN någon gång under åren 2007–2009 och som sammanlagt tagit studielån i 120–160 veckor, vilket motsvarar 3–4 års studier. Vi har också jämfört i vilken mån de studerande betalar tillbaka sin skuld, oavsett hur länge de tog studielån.

**380 000
kronor**

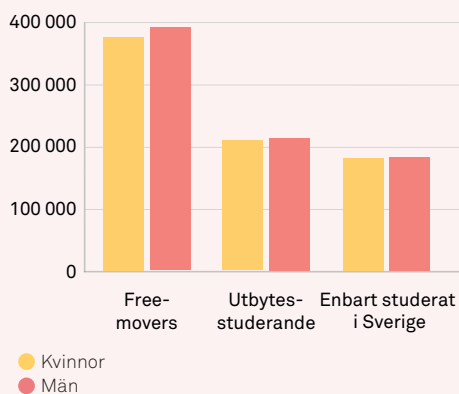
... är den genomsnittliga studieskulden för free-movers som tagit studielån i 3–4 år.

De som hade studerat utomlands och själva ordnat sina utlandsstudier (free-movers) hade en betydligt högre genomsnittlig studieskuld än de som enbart hade studerat i Sverige eller som studerat utomlands inom ramen för ett utbytesprogram. Den genomsnittliga studieskulden för de som deltagit i ett utbytesprogram var inte avsevärt högre än bland dem som enbart hade studerat i Sverige.

Anledningen till att free-movers får högre studieskulder är att de utöver studiebidrag och studielån oftare tar ett så kallat merkostnadslån, vilket bland annat beror på att de ofta bekostar sin utbildning själva. Det går att få merkostnadslån från CSN för bland annat utlandsstudier, undervisningsavgifter, resor och försäkring. De som studerar utomlands inom ramen för ett utbytesavtal betalar vanligtvis inga terminsavgifter. En annan förklaring till att free-movers får högre skulder är att de i genomsnitt studerar utomlands under en längre tid än utbytesstuderande.

Hög studieskuld bland studerande som själva ordnat sina utlandsstudier

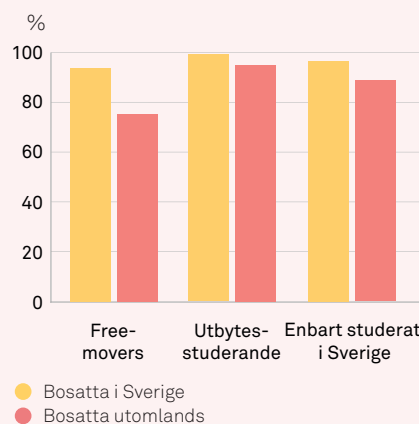
Genomsnittlig skuld vid studiernas slut för dem som tagit studielån i 120–160 veckor (studerande på eftergymnasial nivå som fick studiemedel från CSN någon gång under åren 2007–2009). Kronor.

Den genomsnittliga studieskulden är ungefär dubbelt så stor bland studerande som själva ordnat sina utlandsstudier (free-movers) jämfört med de som deltagit i ett utbytesprogram eller enbart studerat i Sverige.

Bättre återbetalning bland dem som bor i Sverige efter studierna

Andel inbetalt av debiterat årsbelopp på studielån 2015 fördelat efter bosättning och utlandsstudier. Procent.

Utbytesstuderande är den studerandegrupp som betalar in högst andel av det debiterade beloppet, oavsett bosättning.

Eftersom free-movers får högre studieskulder ska de även betala tillbaka högre så kallade årsbelopp till CSN när de blir återbetalnings-skyldiga på sina studielån. Vår undersökning visar att under 2015 betalade de som hade studerat utomlands som free-movers sammanlagt in 86 procent av årsbeloppet, det vill säga den summa de skulle ha betalat in. De som enbart hade studerat i Sverige betalade in 97 procent och de som varit utomlands inom ramen för ett utbytesprogram 99 procent. En orsak till att de som har studerat utomlands som free-movers betalar in en lägre del av årsbeloppet kan vara att de har högre årsbelopp att betala.

Låntagare bosatta utomlands är generellt sett sämre på att betala tillbaka sina studielån. Sämst var återbetalningsgraden bland free-movers bosatta utomlands. Andelen som var bosatta utomlands i slutet av 2015 var också störst bland free-movers: 25 procent, jämfört med 8 procent bland utbytesstuderande och 2 procent bland dem som endast hade studerat i Sverige. CSN:s indrivningsmöjligheter för obetalda studielån är sämre utomlands än i Sverige.

Utbytesstuderande är den grupp som betalar tillbaka högst andel av årsbeloppet. En förklaring till det kan vara att utbytesstuderande är den studerandegrupp som har högst genomsnittlig inkomst. De har därmed goda möjligheter att betala tillbaka sina studielån. Statistiken visar också att utbytesstuderande skaffar sig utlandserfarenhet under utbildningen utan att öka sin skuldsättning i någon större utsträckning.

”Låntagare bosatta utomlands är sämre på att betala tillbaka sina studielån.”

Artikelförfattare:

Malin Leonardsson
arbetar med statistik om
studiestödet på CSN
060-14 63 04
malin.leonardsson@csn.se

Artikeln har tidigare publicerats i
SCB:s tidskrift *Välfärd* (2018:3).

FAKTA

Population

Statistik om studieskulder: Statistiken avser studerande som fick studiemedel för studier på eftergymnasial nivå någon gång mellan 2007 och 2009 och som tog studielån i 120-160 veckor.

Statistik om återbetalning: Statistiken avser studerande som fick studiemedel för studier på eftergymnasial nivå mellan 2007 och 2009, oavsett hur länge de tog studielån, och som debiterades ett årsbelopp vid ingången av 2015. Detta innebär att de ska ha haft en studieskuld 2015 och varit återbetalningsskyldiga på sitt lån.

Antal personer som statistiken avser:

Grupp	Statistik om studieskulder	Statistik om återbetalning
Enbart studerat i Sverige	91 700	301 700
Free-movers	4 600	20 200
Utbytesstuderande	2 400	9 800

Lånebelopp och årsbelopp

Det årsbelopp som en låntagare ska betala tillbaka till CSN påverkas främst av hur stor skulden är och vid vilken ålder man blir återbetalningsskyldig.

Återbetalningstiden är som högst 25 år, eller det antal år som återstår tills låntagaren fyller 60.

Exempel för universitetsstudier på heltid i 120 veckor : (beloppsnivåer för 2018)

	Studerande i Sverige	Studerande utomlands
Lånebelopp för grundlån	218 400 kr	218 400 kr
Maximalt merkostnads-lån för utlandsstudier och undervisningsavgifter		417 600 kr
Årsbelopp i början av återbetalningstiden vid en återbetalningstid på 25 år	ca 7 300 kr	ca 21 200 kr

Undersökningen handlar om dem som studerade under perioden 2007–2009. Lånebeloppen har höjts flera gånger sedan dess.

Vi gör studier möjligt.

[csn.se](https://www.csn.se)

